

Mozgáskorlátozottak társadalmi diszkriminációja Romániában

a HUNSOR online cikke
írta Tokay Rozália
HUNSOR medencefigyelő

Romániában a szociális problémák kezelése 1990-ig a harmadik világ színvonalán mozgott. Azzal a gondolattal, hogy Románia 1990 után egy új, egy demokratikus ország lesz, amely védelmezi a kisebbségben élő, elesett, rokkant, mozgássérült embereket, segíti a társadalomba történő beilleszkedésüket, egy szervezetet alapítottunk. A szervezetet a Kolozsvári Bíróság 275/1990. április 17. sz. alatt jegyezte be, mint jogi személyt.

Annak ellenére, hogy szervezetünk a Magyar Mozgáskorlátozottak Társulata, soha nem zártuk ki a más etnikumokhoz tartozó elesett személyek megsegítését, védelmét, sőt, aki szervezetünk tagja óhajtott lenni azokat befogadtuk és ma is közöttünk vannak. A szervezet tagsága több mint 1.200 fő. Ennek 32%-a román, 12%-a német és 56%-a magyar anyanyelvű személy - rokkantak, fiatalok, felnőttek és idősek. Mindezek ellenére szervezetünk 13 éve szenved, mert nevében ott szerepel a "magyar" szó. Miközben a rokkantakkal foglalkozó szervezetek állami támogatásban részesülnek, mi nem kaptunk soha még egy lejt sem. **Szervezetünk non-profit, szociális, karitatív szervezet, de az államnak befizetendő havi, éves, vagy más illetékeket mégis a gazdasági vállalkozásokra kötelező feltételek szerint, azoknak megfelelő adókulccsal kellett és kell törlesznie, kedvezményt nem élvez.**

Szervezetünk - felismerve a mozgássérültek szociális gondjait, nehézségeit, szükségleteit - elhatározta, hogy egy otthont épít, amelyben emberi, civilizált ellátást tud biztosítani az arra rászorulóknak. Az 1994-ben elkészült tervet a városházához kellett leadni, kérelmezve az építkezési engedélyt. Sajnos a város polgármestere, előbb azt kifogásolta, hogy az utcában, ahová az épületet terveztük, nincs kanalizálás. Bár ennek elkészítése és a költségek fedezése a város feladata lett volna, mi felvállaltuk a 270 méter utca kanalizálást, mert szükségünk volt az építkezési engedélyre. Amint a kanalizálás elkészült, ismételten kértük az építkezési engedély kiállítását. Erre a polgármester közölte, hogy ameddig a szervezet nevéből nem töröljük a "magyar" szót, a környékbeli szomszédok beleegyezését sem kapjuk meg, addig ne is álmodjunk engedélyről. Mindenki csak pénzt és pénzt szeretett volna kicsikarni, ami erőnket túlhaladta, lehetetlen volt teljesíteni.

Az otthon tervéről azonban nem mondtunk le, de más megoldást kellett keresnünk.

Az Osztrák Kamillianus Rend segítségével, a városnak egy másik negyedében egy új telket vásároltunk és egy új építkezési tervet készítettünk. A tervezett otthonnak a **"Mozgássérültek Szent Kamill Szociális Otthona"** nevet adtuk. Csak így sikerült megszereznünk, sok utánajárással, 1996 áprilisában az építkezési engedélyt.

Az építkezési munkálatokat 1996 nyarán kezdtük meg és 2001 őszére 90%-ba fejeztük be. Az épületet hivatalos átvétele is ekkor történt meg, majd 2001 decemberében, nagy kálváriával megkaptuk a működési engedélyeket.

Az otthon 3.870 négyzetméter felületű - alagsor, félemelet, földszint, két emelet, valamint manzárd. Az otthon a következőkből áll: kápolna, személyi és konyhai lift; konyha, ebédlők, egészségügyi rendelők, női- és férfi fodrászat, klubhelyiség, irodák a manzárdon, díszterem, könyvtár, társalgók, kétágyas fürdőszobás szobák, udvar stb. Befogadó képessége 70-80 személy.

Milyen anyagi forrásokból épült az otthon?

Felső-Ausztria Schiedlberg nevű településéről és környékéről a rendszeresen (hetente) összegyűjtött használt holmikat és egyéb adományokat szervezetünknek juttatták. A szállítási költségek enyhítésére egy teherszállító gépjárművet is vásároltak. A segélyekből a jobb minőségű holmik 10%-át a román törvény értelmében értékesítettük. Minden lejjel úgy gazdálkodtunk, hogy a szervezet fenntartását, a havi rendszeres kiadásokat és az építkezési kiadásokat fedezni tudjuk.

Kézpénz-adományokat ritkán kaptunk, csak a munkálatok vége felé, amikor már olyan összegeket kellett egyszerre kifizetni, amelyet a gyűjtésekből befolyt pénzből nehezen lehetett volna rendezni. **A szociális otthon kizárólag a használt és új holmik értékesítéséből befolyt összegből épült fel. Szinte hihetetlennek tűnik, de ez a való igazság!**

Hogyan gondoltuk az otthon fenntartását?

Abban reménykedtünk és bízunk, hogy az adományok 10%-ának engedélyezett értékesítését a román törvények értelmében, tovább folytatjuk, amelyből ha szerényen is, de az otthon fenntartását biztosíthattuk volna.

A beutaltak a havi nyugdíjuk 80%-át befizetik.

Olyan programokat indítanánk amelyekből ugyancsak bevételhez jutnánk, és az így befolyó összegek is pótolnák kiadásaink fedezését, az otthon fenntartását.

Bízunk abban is, hogy az állam kedvezményben fog részesíteni a kötelező havi kiadásoknál - adókötelezettségek, gáz, víz, villany stb. -, mert hiszen új munkahelyeket biztosíthatnánk közel 45-50 személynek, ha teljes kapacitással dolgoznánk.

2001-től a mai napig csak 35 személyt sikerült befogadnunk és ápolnunk, mert:

a./ - a beutaltak havi nyugdíja alig éri el a 28-30 eurót, miközben olyan magasak az árak és a havi költségek, hogy egy személy napi ellátása **18-20** euróba kerül.

b./ - 2002 júliusától egy újabb vámtörvény lépett hatályba, amely az adományok 10%-ának eddig létező értékesítési engedélyjét eltörli. Az új törvény értelmében, ha a segélyt értékesíteni akarjuk, akkor vámilletéket, ÁFÁ-t és profitadót kell az államnak befizetni. Ez a törvény a szervezet megbénítását jelenti, hiszen ha mindezen dolgokat ki kell fizetni szinte semmivel sem maradunk, értelmetlen dolgozni. Az államot mi segítjük, felvállalva annyi személy szociális gondozását, de az állam még ezen felül pénzt is akar bevasalni egy ilyen szervezettől, amilyen a miénk is. Az érdekesség még az, hogy más hasonló szervezetek, amelyek most kezdik a hasonló munkát, külön felmentési engedélyeket kapnak, de mi nem. Mi ez, ha nem más, mint etnikai, társadalmi diszkrimináció!!!

c./ - mindezek mellett, amikor már az otthon felépült és a vakolási, berendezési munkálatok voltak hátra, 2001. február 1-től elkezdődött szervezetünk ellen egy "gazdasági álruhába" bújtatott "etnikai, politikai" zaklatás, pszichikai terror, amely nemhogy befejeződött volna, hanem egyre erősödik, egyre keményebb nyomást gyakorolnak ránk.

Ennek a hadjáratnak a célja az otthon elkobzása, államosítása!

Ezen zaklatások tovább nem tűrhető állapota kényszerít arra, hogy nemzetközi segítséget kérjek az elesett, idős, beteg, mozgássérült beutalt emberek számára, akik utcára kerülhetnek, ha az otthont tovább nem fogjuk tudni működtetni! Romániában a szociális problémákat csak akkor veszik figyelembe, ha Önök, az Európai Uniótól rájuk szólnak, máskülönben ha csak egy lehetőségük van igyekeznek azt megfojtani, eltiporni és a maguk hasznára fordítani!

Rövid ismertetés a komoly, halaszthatatlan problémáinkról

1./ - a román törvények értelmében az építkezésre felhasznált, vásárolt anyagok ÁFÁ-ját vissza lehetett igényelni.

1997-ben, 1998-ban, 1999-ben és 2000 harmadik negyedévig rendszeresen, vissza is kaptuk. Számunkra ez nagy segítséget jelentett.

2000 őszétől a gazdasági ellenőrök a szervezet tevékenységét hirtelen a "gazdasági" tevékenység csoportba sorolták, mondván, hogy bár minden bevétel a szociális tevékenységet szolgálja, arra fordítottuk, mégis az adományok, használt holmik 10%-ának értékesítése miatt a szervezet tevékenysége nem lehet más, mint gazdasági tevékenység. Így az ÁFA sem téríthető vissza. A bírósághoz irányítottak, hogy az döntsön. Mi a bírósághoz fordultunk, mert tisztában voltunk és

vagyunk, hogy olyan paragrafusokat használtak fel ellenünk amely nem a szociális törvénykezés alkalmazása, hanem teljesen a gazdasági tevékenységre vonatkoztak.

Nemhivatalosan közölték, hogy mondjunk le ezen törvényes igényeinkről, jogainkról, mert a "keresztlevelünk" - cégjelzésünk - szerint igen rossz, ha folytatjuk ezt a "játékot". A végén még az otthon is el fogják kobozni, hiszen a törvények olyanok, hogy mindent ki lehessen forgatni azok értelmében. Mi viszont ezekről nem mondhattunk le, mert kérelmünk, tevékenységünk törvényes, jogunk van a visszaigényelt ÁFA-hoz.

2./ 2001. február 1-én, egy 8 férfiból álló csapat durva, sértő magatartást tanusítva meglepte szervezetünket. Gazdasági rendőrök, gazdasági ellenőrök. Zsarolási módszerrel, megfélemlítésekkel, munkánk becsületébe gázolva, fenyegetéseket alkalmazva, ellenőrzést színlelve igyekeztek feleleteket kapni arra, hogy a Magyar Köztársaság kormánya, vagy más magyar csoportok milyen adománnyal támogatták az otthon építését. A válaszukkal nem voltak megelégedve, és elvitték hivatalos könyveléseink dokumentumait. Csak kérésünkre készítettek átvételi jegyzőkönyvet. Három nap múlva mindent visszahoztak azzal, hogy nem találtak rendellenességet. Hiába kértük, hogy a vizsgálataik eredményét írásban közöljék, maradjon nyoma, azt válaszolták, "hogy csak akkor készül jegyzőkönyv, ha rendelleneséget találnak". Mindezek ellenére, 2001 márciusában, ismét megjelentek gazdasági-pénzügyi ellenőrök, és elkezdték a szervezet aktáit ellenőrizni. Titkaink nem voltak, elfogadtuk az újabb ellenőrzéseket, mert be akartuk bizonyítani, hogy nem követtünk el törvényteleneségeket. Igaz, hogy majdnem minden alkalommal, az ellenőrök is igyekeztek tüskéket elszórni, rendőrséggel ijesztetgetni, hogy ha akarnak mindenhol és mindenkinél találhatnak olyan dolgokat amelyekért törvénytelenességgel vádolhatnak. A 2001. márciusában elkezdett újabb gazdasági ellenőrzés 2002. szeptember 11-én ért véget. A vizsgálat eredményét egy terjedelmes jegyzőkönyvben rögzítették.

3./ A 2002. szeptember 11-i jegyzőkönyvből kiderül, hogy átvizsgálták a szervezet 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 és 2002. évi tevékenységét, a könyveléseket. A jegyzőkönyv 2 részre oszlik:

3./a. Az első részben, az ellenőrök aprólékosan leírják, hogy:

- a szervezet könyvelése, vezetése a gazdasági törvényeket betartja, hibátlan;
- a szervezet tevékenysége, szigorúan szociális, karitatív;
- a szervezet az adományok értékesítéséből befolyt összegeket a célkitűzések szerint, az otthon építésére fordította;
- az otthon a kitűzött célt szolgálja, abban idős mozgássérült beutaltakat ápolnak, szociális öregotthonként működik;
- az enyhe, megengedhető hibákat időben reendezték;
- törvénybe ütköző, pénzügyi vagy bűnügyi problémák nincsenek;

Mindezen pozitív megállapítások után a jegyzőkönyv hirtelen 180 fokos fordulatot vesz:

3./b/ - a szervezet, az adományba kapott holmikból értékesített és ez gazdasági tevékenység - állapítják meg az ellenőrök. - a szervezet gazdasági tevékenységéből befolyt összegek meghaladják a törvényesen engedélyezett havi 50.000.000 lejt (=1.700 euro), így ÁFA-t és profitadót köteles fizetni;

- a szervezet elmulasztotta, hogy bejelentse az ÁFA és adóbevallási kötelezettségét, e miatt pénzbírsággal büntetendő;
- az államkasszába be nem fizetett ÁFA és adókötelezettségek a büntetésekkel együtt 2.500.000.000 lej = 70.500 euro;
- a szervezet tevékenysége gazdasági, szállodai kategóriába sorolható és ezen törvények paragrafusai szerint kell elbírálni;
- a jegyzőkönyvet 15 napon belül, bírósági úton lehet fellebezni - zárult a jegyzőkönyv.

A bírósági fellebezés megtörtént, amely ügyvédi költséggel és újabb tortúrával járt. 2002 szeptember végén, a fellebezési időben, a Gazdasági Felügyelőség Igazgatósága, máris kiküldött egy foglalási és végrehajtási levelet, a 2.500.000.000 lej tartozás miatt, amellyel azonnal szintén megfellebeztük;

Az ÁFA-visszaigénylési perek időközben még a bírósági utakat járják évek óta. Mindezek ellenére, egy másik meglepetés érte a szervezetünket:

2002 novemberében, egy újabb foglalási felszólítást kaptunk a szervezetünk által visszaigényelt ÁFÁ-nak megfelelő pénzüsszegre. Ezt az összeget a 2002. szeptember 11-i jegyzőkönyv szerint is befoglalták, a 2 és fél milliárdba, tehát a vásárlások során általunk kifizetett ÁFA-összegeket még kétszer kellene az államnak befizessük.

Mindezen folyamatos pszichikai feszültség mellett 2002. november 11-én megjelent a gazdasági rendőrség 2 embere és a 2001. február 1-én már egyszer ellenőrzött iratokból kértek 9 nyugtát. Jegyzőkönyv alapján elvitték, de még a mai napig nem hozták vissza. A nyugtákkal - szerintem - azt akarják igazolni, hogy kereskedelmi társaságok is vásároltak szervezetünktől. Törvényesen ez rendben lenne, de ezt a törvényt sokféleképpen lehet értelmezni, ami a céljuk is.

2002. december 13-án a gazdasági rendőrség 2 embere és a gazdasági igazgatóságtól 3 személy ismét megjelentek - egy újabb ellenőrzést szerettek volna kezdeményezni. A törvény ezt tiltja és ezt fel is használtuk, ebbe az új játékba nem mentünk bele. A rendőrök kifogásolták a gazdasági igazgatóság ellenőreinek eljárását. Őket vádolják, hogy a 2002. szeptember 11-i jegyzőkönyv hibás, az ellenőrök nem tartották tiszteletben a rendőrség kérelmét, a szervezetnél nem állapítottak meg büntetőjogi hibákat, úgy ahogyan azt a rendőrség óhajtotta volna. A rendőrök kijelentették, hogy addig nem nyugszanak bele, amíg, bűnügyi eljárás során meg nem semmisítenek, mert a szervezet háta mögött "magyar érdekeket" rejtegetünk.

2002. december 30-án, a Vámigazgatóságtól is megjelent 2 ellenőr. Közölték, hogy a gazdasági rendőrség nyomására a gazdasági igazgatóság felszólította, hogy szálljanak ki és vizsgálják most ők át szervezet tevékenységét. Az ellenőrzéseket 2003-ban fogják elkezdni. 2003. január 13-án, ismét megjelent a december 13-i csapat. Igyekeztek pszichikai, zsarolási módszereket alkalmazni, fenyegetni, papírokat kérni. Ez nem történt meg, mire a rendőr kijelentette, hogy majd a vámhatóság elő fogja szedetni velünk azokat a dokumentumokat amelyeket olyan törvénycikelyekbe be lehet illeszteni, hogy a bűnügyi megsemmisítést elérjék, szervezetünket felszámolják.

Röviden így állunk azok után, hogy 13 éve az ország szociális gondjain segítünk, dolgoztunk, építettünk, hogy most a román állam vegye tulajdonába azt az épületet, amelyet osztrák adományokból építettünk fel az elesettek, mozgássérült, idős személyek számára. Az osztrák adományozók és a Római Kamillianus Rend 2002. november 17-én kítüntetést adott át. Örömmel állapították meg, hogy Románia ezzel az otthon építésével hozzájárult az európai integrációhoz. Románia büszkesége lehet ez az otthon, ahogy és amiből - használt holmik értékesítéséből - ennyi áldozattal épült fel. Romániában egyedüli eset a miénk, mert minden más eddigi szociális otthon készpénz-adományokból épült.

A bírósági perek folyamatban vannak, nem tudjuk mikor jönnek foglalni, nem tudjuk, hogy mi lesz a benlakókkal, egyszerűen most itt van az a sürgős, halaszthatatlan pillanat amikor lépni kell, ezt így tovább már nem lehet folytatni. A törvényben, a bíróságban bízni nem lehet, mert a bíróság azt teszi amit neki sugallnak, nem azt ami legális, törvényes igazság.

A jelen helyzetünkről értesítettük az ország elnökét, Ion Iliescu urat és a belügyminisztériumot, de sajnos még egy pozitív intézkedés sem történt.

Kérjük tisztelettel, hogy kövessenek el mindent és sürgősen segítsenek, hogy a zaklatásokat megszüntessék, munkánkat tovább tudjuk folytatni az emberek érdekében.

Köszönettel és tisztelettel,

Tokay Rozália
elnök

MAGYAR MOZGÁSKORLÁTOZOTTAK TÁRSULATA KOLOZSVÁR
RO-3400 Kolozsvár, S.Albini u. 49., tel.: 00-40-744-534425, tel-fax: 00-40-264-414238

Szent Kamill Szociális Otthon - Kolozsvár Padurii u. 11. tel-fax: 00-40-264-438768